

Warszawa, dnia 17 listopada 2014 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

SM.2113.231.2014/4

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 19.11.14.

nr 4642 podpis Benerne

SEKRETARIAŃ
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 18.11.14
nr 6832 podpis M

Pan Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na pismo Pana Marszałka z dnia 28 października 2014 r. dotyczącego oświadczenia złożonego przez senatora Ryszarda Knosale podczas 63. posiedzenia Senatu RP w dniu 23 października 2014 roku na temat Ustawy o Karcie Polaka (UKP), a w szczególności warunków przyznania wnioskodawcom Karty Polaka określonych w Art. 2 ust. 1. ustawy: „wykaże swój związek z polsnością przez przynajmniej podstawową znajomość języka polskiego, który uważa za swój język ojczysty, oraz znajomość i kultywowanie polskich tradycji i zwyczajów”, uprzejmie informuję, co następuje.

MSZ od początku realizując ww. ustawę odpowiednio reaguje na zmiany mające znaczenie dla tego procesu. W dniu 27 lutego 2014 roku MSZ dokonało zmiany swego regulaminu organizacyjnego. Realizacja Ustawy o Karcie Polaka, pozostająca dotąd w kompetencji Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą przeniesiona została do Departamentu Konsularnego (DK). Do obsługi spraw z zakresu KP w znowelizowanym regulaminie DK wydzielone zostało samodzielne stanowisko.

Zdaniem DK, takie rozwiązanie sprzyjać będzie ujednoczeniu praktyk stosowanych przez konsulów w realizacji UKP, m.in. dlatego, że wszyscy konsulowie wchodzi w skład służby konsularnej, podległej jednemu departamentowi: Departamentowi Konsularnemu MSZ.

Karta Polaka, m.in. w wyniku współpracy MSZ z innymi resortami, uzyskała nową wartość dzięki znowelizowanej Ustawie o cudzoziemcach, która weszła w życie w dniu 1 maja 2014 roku. Zgodnie z jej zapisami, KP stała się podstawą do uzyskania karty stałego pobytu, ułatwiając tym samym drogę do uzyskania polskiego obywatelstwa tym z jej posiadaczy, którzy zdecydują się na podjęcie takiej decyzji.

Podjęte przez DK działania zmierzają do opracowania jak najkrótszej procedury procesu przyjęcia i rozpatrzenia w zgodzie z duchem i literą prawa wniosku o KP. W tym celu opracowane zostały przez DK nowe materiały szkoleniowe, które konsultowane były z konsulami akredytowanymi w państwach wymienionych w UKP (odbyły się już szkolenia z konsulami z Białorusi, Ukrainy, Federacji Rosyjskiej oraz państw bałtyckich).

Ww. materiały szkoleniowe nie stanowią źródła prawa, lecz przewodnik, wskazujący konsulom możliwie najlepsze rozwiązania związane z podejmowaniem przez nich decyzji w sprawach Karty Polaka.

Dotyczy to również kwestii związanych z prowadzeniem rozmów pozwalających ocenić poziom znajomości języka polskiego oraz zwyczajów, tradycji i polskiej kultury. Oceny znajomości języka polskiego dokonuje konsul podczas rozmowy z wnioskodawcą (art. 13 ust. 7 UKP). W latach ubiegłych konsulowie otrzymali listę pytań odnoszących się do ww. zakresu prowadzonych czynności. Nie zdała ona jednak egzaminu. Po pewnym czasie okazało się, iż po internetowej wymianie doświadczeń wnioskodawców, stały się one powszechnie dostępne.

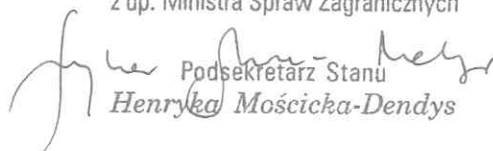
W ww. materiałach szkoleniowych zaleca się: *„odstąpienie od listy pytań. Ponadto, stosowanie niektórych z nich nie odpowiada duchowi ustawy o KP. Konsul po przeanalizowaniu danych osoby ubiegającej się o KP powinien dostosować poziom zadawanych pytań do jej cech indywidualnych: wykształcenia, wieku, środowiska pochodzenia itp. Wskazana jest kreatywność i niepowtarzanie zadanych pytań.*

Decyzje podejmowane przez konsula oraz stosowane przez niego procedury powinny wynikać tylko i wyłącznie z przepisów prawa, a nie z doraźnie występujących okoliczności (np. presji wnioskodawców, miejscowych organizacji polskich/polonijnych, działań władz miejscowych, sugestii mediów, etc.)”.

Pragnę wyrazić swą wdzięczność Panu senatorowi Ryszardowi Knosali za zainteresowanie się tak ważną dla MSZ ustawą oraz troskę o jej realizację w zgodzie z jej duchem oraz literą prawa.

Omawiana ustawa stanowi pierwszy w historii RP akt prawny tej rangi skierowany do osób polskiego pochodzenia zamieszkałych na Wschodzie. Powstała w określonych warunkach politycznych, od początku budząc dyskusje i kontrowersje, jednak została przyjęta niemal jednogłośnie (trzy głosy sprzeciwu), mimo niedoskonałości swej konstrukcji.

Podobnie jak w czasie tworzenia UKP, mając w pamięci losy Polaków na Wschodzie, czuliśmy się w obowiązku i mieliśmy możliwość przyjęcia omawianej ustawy, dzisiaj dostrzegamy zmiany zachodzące na świecie i powinniśmy szukać właściwych rozwiązań tych procesów. W tym celu, prowadzone są rozmowy z przedstawicielami innych podmiotów administracji rządowej o podjęciu wspólnych inicjatyw na temat nowelizacji UKP, które miałyby okazać korzystny wpływ na rozwój naszego państwa. Niewykluczone, iż rozwiązania te wykraczałyby poza obszar działania UKP w obecnym kształcie.

Z wyrazami szacunku,
z up. Ministra Spraw Zagranicznych

Podsekretarz Stanu
Henryka Mościcka-Dendys